

# SPIS TREŚCI

|                 |   |
|-----------------|---|
| WSTĘP . . . . . | 9 |
|-----------------|---|

## CZĘŚĆ I

|                                                                                                             |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Rozdział I. Istota problemu czytelnictwa, przedmiot badań, podstawowa terminologia, źródła . . . . .</b> | <b>17</b> |
| Pojęcie badań czytelniczych i ich funkcja . . . . .                                                         | 17        |
| Rozwój historyczny badań i ich ocena . . . . .                                                              | 18        |
| Dotychczasowe poglądy na czytelnictwo w świetle przeprowadzonych badań . . . . .                            | 22        |
| Aktywizacja młodzieży w szkole a kierowany proces czytelnictwa                                              | 24        |
| Podstawowa terminologia . . . . .                                                                           | 25        |
| Źródła . . . . .                                                                                            | 26        |

|                                                                                           |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Rozdział II. Metody badań, charakterystyka środowiska i zespołu badanych . . . . .</b> | <b>28</b> |
| Kierunki badań własnych . . . . .                                                         | 28        |
| Hipotezy robocze . . . . .                                                                | 29        |
| Organizacja badań . . . . .                                                               | 30        |
| Metody badań . . . . .                                                                    | 32        |

|                                                                                                                                       |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Rozdział III. Problemy czytelnictwa dzieci i młodzieży w dotychczasowych badaniach psychologicznych . . . . .</b>                  | <b>39</b> |
| Linie rozwojowe stanowisk psychologów w badaniach nad czytelnictwem dzieci i młodzieży w Niemczech, Anglii i innych krajach . . . . . | 39        |
| Podstawowe teorie czytelnictwa dzieci i młodzieży . . . . .                                                                           | 40        |
| Podstawowe pojęcia psychologii czytelnictwa . . . . .                                                                                 |           |
| Specyfika polskich badań psychologicznych nad czytelnictwem dzieci i młodzieży w dwudziestolecu międzywojennym . . . . .              | 52        |
| Badania czytelnictwa w latach 1954—1965 . . . . .                                                                                     | 54        |
| Teoria recepcji lektury w ujęciu J. Pietera . . . . .                                                                                 | 54        |
| Badania zagraniczne . . . . .                                                                                                         | 57        |

|                                                                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Problemy psychologiczne czytelnictwa dzieci i młodzieży dotychczas nie zbadane a wymagające badań . . . . .          | 59 |
| <b>Rozdział IV. Socjologiczno-pedagogiczne aspekty czynników kształtujących zainteresowania czytelnice . . . . .</b> |    |
| Rola społeczna książki . . . . .                                                                                     | 61 |
| Czytelnictwo jako proces społeczny . . . . .                                                                         | 63 |
| Cechy procesu czytelnictwa . . . . .                                                                                 | 64 |
| Podstawowe kierunki badań socjologiczno-pedagogicznych . . . . .                                                     | 66 |
| Środowisko rodzinne inspiratorem określonych potrzeb czytelnicy . . . . .                                            | 67 |
| Środowisko szkolne w rozwijaniu zainteresowań czytelnicy dzieci i młodzieży . . . . .                                | 70 |
| Środowisko rówieśników i jego wpływ na czytelnictwo . . . . .                                                        |    |
| Oddziaływanie środowiska w zależności od jego wielkości i możliwości na upodobania czytelnice młodzieży . . . . .    | 75 |
| Czytelnictwo uwarunkowane procesem produkcji i udostępniania . . . . .                                               | 77 |
| Audiowizualne środki przekazu wiedzy w rozwijaniu zainteresowań literaturą popularnonaukową . . . . .                | 80 |
| Problemy nie zbadane a wymagające badań . . . . .                                                                    | 84 |

## CZĘŚĆ II

|                                                                                                                                                                                                  |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział I. Stan czytelnictwa uczniów szkół podstawowych w świetle wstępnych badań (przeprowadzonych w roku szkolnym 1962/63)</b>                                                             |     |
| Organizacja, metoda i technika badań . . . . .                                                                                                                                                   | 93  |
| Analiza zebranego materiału . . . . .                                                                                                                                                            | 96  |
| Ilościowe wyniki czytelnictwa . . . . .                                                                                                                                                          | 99  |
| Czytelnictwo uczniów a wyniki nauczania (na przykładzie biologii)                                                                                                                                |     |
| <b>Rozdział II. Niektóre czynniki psychologiczne i socjologiczne wpływające na czytelnictwo książek popularnonaukowych w niekierowanym i doraźnie kierowanym procesie czytelnictwa młodzieży</b> |     |
| Główne kierunki rozwoju kulturalnego a czytelnictwo młodzieży w kl. VI) . . . . .                                                                                                                | 105 |
| Wpływ czynników biopsychicznych (wieku i płci) na zainteresowanie uczniów literaturą popularnonaukową . . . . .                                                                                  | 107 |
| Rozwój intelektualny czytelników a czytelnictwo literatury popularnonaukowej . . . . .                                                                                                           | 112 |
| Czynniki społeczne a zainteresowania czytelnice młodzieży literaturą popularnonaukową . . . . .                                                                                                  |     |
| Masowe środki przekazu wiedzy jako czynnik rozwijania zainteresowań czytelnicy literaturą popularnonaukową . . . . .                                                                             | 122 |

|                                                                                                                                                                                                                            |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Produkcja wydawnicza książek popularnonaukowych a czytelnictwo . . . . .                                                                                                                                                   | 135        |
| <b>Rozdział III. Wyniki eksperymentów pedagogicznych w zakresie wykorzystania audiowizualnych środków przekazu wiedzy oraz poradnictwa bibliotekarzy i księgarzy w doraźnie kierowanym procesie czytelnictwa . . . . .</b> | <b>138</b> |
| Organizacja i przebieg prac badawczych nad wykorzystaniem środków audiowizualnych do propagandy książek popularnonaukowych . . . . .                                                                                       | 138        |
| Organizacja i przebieg prac badawczych nad poradnictwem bibliotekarzy i księgarzy i jego wpływem na czytelnictwo literatury popularnonaukowej . . . . .                                                                    | 146        |
| <b>Rozdział IV. Czynniki kierowanego procesu czytelnictwa młodzieży i ich dydaktyczno-wychowawcze znaczenie . . . . .</b>                                                                                                  | <b>152</b> |
| Założenia i przebieg eksperymentu naturalno-pedagogicznego w zakresie czytelnictwa literatury przyrodniczej . . . . .                                                                                                      | 152        |
| Wpływ czytelnictwa kierowanego przez szkołę na strukturę wiedzy ucznia . . . . .                                                                                                                                           | 160        |
| Wyniki eksperymentu w świetle wyników nauczania biologii w latach ubiegłych . . . . .                                                                                                                                      | 163        |
| Wnioski . . . . .                                                                                                                                                                                                          | 169        |
| <b>Rozdział V. Próba oceny rezultatów badań . . . . .</b>                                                                                                                                                                  | <b>171</b> |
| Problem obiektywizacji wyników badań . . . . .                                                                                                                                                                             | 171        |
| Postulaty dla wydawców i księgarzy . . . . .                                                                                                                                                                               | 171        |
| Problemy pogranicza. Kierunki dalszych badań . . . . .                                                                                                                                                                     | 177        |
| <b>ANEKSY . . . . .</b>                                                                                                                                                                                                    | <b>179</b> |
| <b>BIBLIOGRAFIA . . . . .</b>                                                                                                                                                                                              | <b>226</b> |
| <b>INDEKS OSOBOWY . . . . .</b>                                                                                                                                                                                            | <b>239</b> |
| <b>INDEKS RZECZOWY . . . . .</b>                                                                                                                                                                                           | <b>245</b> |
| <b>INDEKS OGÓLNY . . . . .</b>                                                                                                                                                                                             | <b>248</b> |